

IN GE
SPREK
MET...

JAN BRINKMAN

Hij is een van de gezichten van de VHR en is betrokken bij een nieuwe cursus voor CIC-keurmeesters.

DOOR REINIER BROEKS

Jan Brinkman (1945) woont in Vorden, de bakermat van zo ongeveer alles wat met het ree te maken heeft. Kennis verzamelen en kennis overdragen; dat is, naast het werk in het veld, Brinkmans passie. Zo stond hij onder andere aan de basis van de VHR-cursus. Hij weet alles van leeftijdsbepaling bij reeën en de activiteiten van het CIC (*) noemt hij 'een handig middel' om argumenten voor duurzaam beheer te verzamelen. Brinkman: 'Ontwikkelingen bij de Nederlandse reeënpopulatie, het werk van de VHR en de CIC-keuring hebben alles met elkaar te maken.'

Düsseldorf

De oprichting van de VHR in 1951 maakte het mogelijk om Nederlandse trofeeën in te zenden naar internationale jachttentoonstellingen, die destijds al werden georganiseerd door het CIC. In 1954 stuurde Nederland voor de eerste keer een collectie in. Het geweitje van mr. J.O. Thate, een van de oprichters van de VHR, kreeg brons. Nederland stuurde in die tijd voornamelijk trofeeën in om te kunnen vergelijken met andere landen. ►

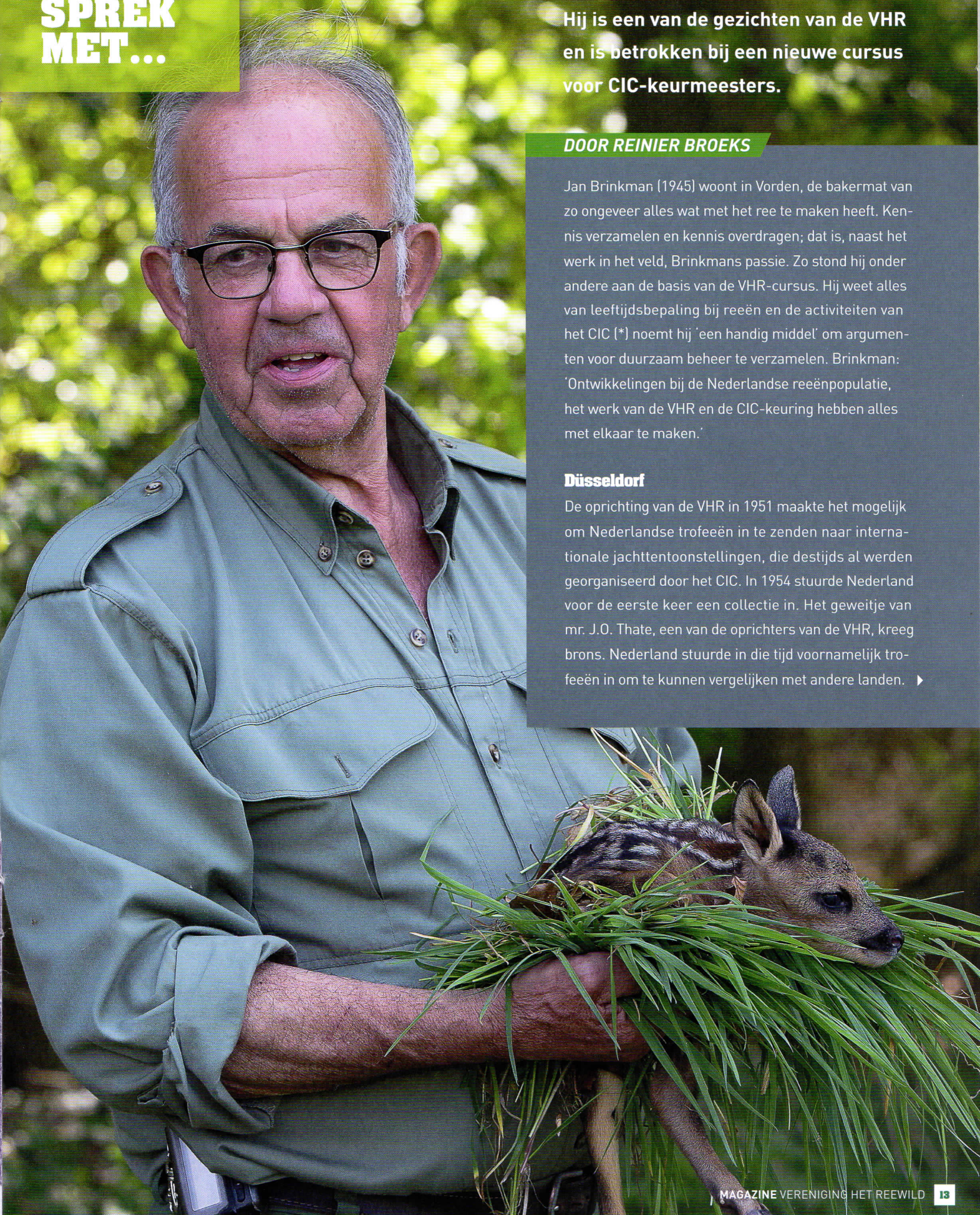

Foto: Bas Worm

- ▶ Tot begin jaren zestig het toenmalige bestuur zich bezig ging houden met de puntenwaardering. Brinkman: 'Bestuurslid Jan Mekers zag toen namelijk al een verband tussen CIC-punten en goed reeënbeheer.'

Exel

In 1967 werd de Stichting Reewild Trofeeën Show Gelderse Achterhoek opgericht om de trofeeënshow Exel te organiseren. De intentie was om alle geschoten bokken te presenteren in drie jaarrubrieken: één jaar oud, twee, drie en vier jaar oud en vijf jaar en ouder. Zesenders van twee, drie en vier jaar oud kregen een rode punt. Dat was fout afschot: de zogenaamde toekomstbokken. Vijf jaar en ouder (de oogstbokken) was goed afschot. Voortschrijdend inzicht leidde ertoe dat deze aanpak vijftientig jaar later werd afgeschaft. Brinkman: 'Omdat de reewildpopulatie kleiner was, waren er op de tentoonstellingen meer 'Vorden-waardige' geweien dan nu. Die term hebben we bedacht in Hotel Bakker te Vorden. We zochten namelijk naar een puntenwaardering die bij de Nederlandse situatie paste. Onze geweien scoorden immers erg laag in de internationale CIC-waardering.'

CIC en beheer

De reguliere CIC-norm leverde vanaf 105 tot 114,99 punten een bronzen medaille op. De Nederlandse CIC-norm gaf brons vanaf 80 tot 89,99 punten. Zonder deze aangepaste normering zouden er nauwelijks Nederlandse bokken een medaille krijgen. Voor Brinkman gaat het over meer dan trofeeën. Hij zegt: 'het CIC-puntensysteem heeft op zich niets met beheer te maken, maar het feit dat er zo weinig CIC-waardige bokken zijn wel. Jan Mekers heeft vanaf het begin geroepen dat goed beheer begint bij het afschot van volwassen geiten. Als je de populatie terugbrengt tot de optimale draagkracht van een gebied wordt de populatie gezonder. De bokken hebben dan ook vaker kapitale geweien. Op de hedendaagse tentoonstellingen is 80% één en twee jaar oud. Onder druk van het te behalen quotum schiet de huidige generatie beheerders teveel jonge

bokken, want die laten zich meestal als eerst zien. Dat zou wel eens kunnen betekenen dat de bokken te weinig gelegenheid krijgen om oud te worden en dat is nadelig voor een gezonde leeftijdsopbouw van de populatie.'

Zomer in de polder

Brinkman geeft een voorbeeld van Jan Zomer (voormalig hoofdjachtopziener van de Rijksdienst IJsselmeerpolders). 'Hij had zo'n beetje als enige in Nederland veel kapitale bokken en weet je hoe hij dat deed? In december belde Zomer gasten op. Dan zei hij: 'Dag meneer, u wilt vast wel in mei die grote bok komen schieten? Goed, dan noteer ik u voor 10 mei, om halfzes 's morgens bij mij. Onder één voorwaarde: op 12 januari bent u om vier uur 's middag bij mij om een paar geiten te schieten.' Zolang het zo ging, leverde de polder topbokken. Dat veranderde toen de Rijksdienst IJsselmeerpolders qua jacht werd opgeheven en de jacht werd geprivatiseerd. We hebben direct geroepen dat het fout zou gaan. Dat er binnen vijf jaar geen goede bok meer uit de polder zou komen. We kregen gelijk.' Wat deden de jagers anders dan Jan Zomer? Brinkman: 'Ze pleegden geen of te weinig vrouwelijk afschot en schoten veelal kalveren. Gevolg: een te grote populatie en minder goede bokken.' Daarnaast werd de polder ook minder interessant voor reewild door intensivering van de landbouw en het gebrek aan rust, dekking en voedsel.

CIC-bokken op Middachten

'Dit jaar zag ik op de Geweiententoonstelling Middachten slechts drie CIC-waardige bokken. Dat komt omdat de draagkracht voor reeën op de Veluwe laag is. Er lopen ook herten en zwijnen en er is dus voedselconcurrentie, wat voor kleinere reewildpopulaties zorgt. Daar komt bij dat zwartwild, meer dan vossen, een predator is voor reewild. De zwakste kalfjes worden door de wilde zwijnen opgegeten. Midden op de Veluwe kom je dan ook nauwelijks geiten met twee kalveren tegen.'

Cursus keurmeester CIC

Eind september komen drie internationale CIC-keurmeesters naar Nederland. Zij gaan een kleine dertig cursisten opleiden. De opzet voor deze cursus is uniek in Europa en zal mogelijk als voorbeeld kunnen dienen voor andere landen. Frankrijk heeft formeel maar twee keurmeesters, België zeven en Groot-Brittannië negen. Met bijna dertig keurmeesters staat Nederland weer op de CIC-kaart.

*CIC - Conseil International de la Chasse et de la Conservation du Gibier. Internationale jachtraad voor het behoud van het wild. Een afdeling binnen CIC is Trofeeën en Tentoonstellingen. Die afdeling houdt zich bezig met waardering van trofeeën van alle bejaagbare soorten grofwild en een aantal kleine predatoren. www.cic-wildlife.org